

عید قربان؛ روز اثبات عشق و تسلیم

عید قربان، روز ثبوت و اثبات عشق و تسلیم است؛ روزی که انسان در برابر معشوق، هیچ بودن همه چیز را می‌پذیرد، خود و همه چیز را فدای او می‌کند و «تعبد» را که نتیجه عرفان، شهود و دیدن یار است، به معرض دید می‌گذارد.

عید قربان، روز ثبوت و اثبات عشق و تسلیم است؛ روزی که انسان در برابر معشوق، هیچ بودن همه چیز را می‌پذیرد، خود و همه چیز را فدای او می‌کند و «تعبد» را که نتیجه عرفان، شهود و دیدن یار است، به معرض دید می‌گذارد.

به گزارش ایسنا، عید قربان، از اعیاد مهم اسلامی و یادآور اخلاص و بندگی حضرت ابراهیم(ع) در برابر پروردگار خویش است، آن جا که فرمان حق برای ذبح اسماعیل صادر شد و ابراهیم آن بنده فرمانبردار خداوند آماده اجرای این فرمان شد و اسماعیل را به قربانگاه برد و کارد بر حلقومش نهاد، ولی ندایی رسید که ای ابراهیم از عهده این آزمون الهی برآمدی، دست نگهدار که فرمانبرداری خویش را به درستی اثبات کرده‌ای.

این روز، روز عید و خوشحالی و سرور است. زیرا علاوه بر این که بنده‌ای مخلص از آزمونی دشوار، سربلند بیرون آمد و بندگی خویش را در پیشگاه خدای بزرگ ثابت کرد، گروه عظیمی از بندگان مخلص خدا به او تاسی جسته، به زیارت خانه خدا می‌شتابند و مراسم منا و از جمله، قربانی را انجام می‌دهند.

اعمال روز عید قربان
برای عید قربان اعمالی چند نقل شده است:

1- غسل کردن است که به گفته مرحوم 171# «علامه مجلسی»، غسل در آن روز سنت مؤکد است تا آن جا که بعضی از علما آن را واجب دانسته‌اند.

2- نماز عید قربان است و نحوه انجام آن، به همان کیفیت نماز عید فطر است و نماز عید قربان در زمان غیبت امام(ع) مطابق مشهور فقهای عظام، سنت مؤکد است. (خواه به صورت جماعت خوانده شود یا فرادی).

خواندن نماز عید در زمان ما مستحب است و آن دو رکعت است؛ در رکعت اول سوره حمد و سوره اعلی (یا هر سوره دیگری که مایل باشد) بخواند و بعد از آن پنج تکبیر بگوید و بعد از هر تکبیر این قنوت را بخواند:

اللَّهُمَّ اَهْلَ الْكِبَرِيَاءِ وَالْعَظَمَةِ، وَاَهْلَ الْجُودِ وَالْجَبَرُوتِ، وَاَهْلَ الْعَقْوِ

خدایا ای اهل بزرگی و عظمت و ای شایسته بخشش و قدرت و سلطنت و ای شایسته عفو

وَالرَّحْمَةِ، وَاَهْلَ التَّقْوَى وَالْمَعْفِرَةِ، اسْأَلُكَ بِحَقِّ هَذَا الْيَوْمِ، الَّذِي جَعَلْتَهُ

و رحمت و ای شایسته تقوا و آمرزش از تو خواهم به حق این روزی که قرارش دادی

لِلْمُسْلِمِينَ عِيدًا، وَلِمُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ دُخْرًا وَشَرَفًا وَمَزِيدًا،

برای مسلمانان عید و برای محمد صلی الله علیه و آله ذخیره و شرف و فوزی مقام

إِنْ تُصَلِّيَ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَإِنْ تُدْخِلَنِي فِي كُلِّ خَيْرٍ ادْخَلْتَ

که درود فرستی بر محمد و آل محمد و درآوری مرا در هر خیری که درآوری

فِيهِ مُحَمَّدًا وَآلَ مُحَمَّدٍ، وَإِنْ تُخْرِجَنِي مِنْ كُلِّ سُوءٍ اخْرَجْتَ مِنْهُ مُحَمَّدًا

در آن خیر محمد و آل محمد را و برونم آری از هر بدی و شری که برون آوردی از آن محمد

وَآلَ مُحَمَّدٍ، صَلَوَاتُكَ عَلَيْهِ وَعَلَيْهِمْ، اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ خَيْرَ مَا سَأَلْتُكَ

و آل محمد را که درودهای تو بر او و بر ایشان باد خدایا از تو خواهم بهترین چیزی را که درخواست کردند

مِنْهُ عِيَادُكَ الصَّالِحِينَ، وَأَعُوذُ بِكَ مِمَّا اسْتَعَاذَ مِنْهُ عِيَادُكَ الصَّالِحِينَ.

از تو بندگان شایسته‌ات و پناه برم به تو از آنچه پناه بردند از آن بندگان شایسته‌ات.

(در صورت عدم توانایی بر این قنوت، هرگونه قنوت دیگری نیز می‌تواند بخواند) سپس تکبیر ششم را بگوید و به رکوع برود و بعد از رکوع و سجده، برخیزد و رکعت دوم را شروع کند؛ در رکعت دوم، بعد از سوره حمد، سوره والشمس یا سوره دیگری را بخواند؛ آنگاه چهار تکبیر بگوید و بعد از هر تکبیر همان قنوت را بخواند، سپس تکبیر پنجم را بگوید و به رکوع و سجود برود و نماز را تمام کند. بعد از نماز، تسبیحات حضرت زهرا (علیها السلام) را بگوید و آنگاه دعاهایی که نقل شده است را بخواند که یکی از آنها دعای چهل و ششم «؛ صحیفه سجّادیه» است.

مستحب است نماز عید، زیر آسمان باشد و بعد از نماز برای برادران دینی جهت قبولی اعمال دعا کند.

3- مستحب است دعاهایی را که پیش از نماز عید و قبل از آن وارد شده است، بخواند. به فرموده مرحوم «؛ علامه مجلسی»، بهترین دعاها، دعای چهل و هشتم «؛ صحیفه کامله سجّادیه» است که اولش این است: اَللّهُمَّ هَذَا يَوْمٌ مُبَارَكٌ وَ اِگر دعای چهل و ششم را نیز بخواند بهتر است.

می‌توانید از نشانی زیر متن و ترجمه این دعا را مطالعه کنید:
<http://www.andisheqom.com/Files/sahifematn.php?id=46>

4- خواندن دعای ندبه در این روز و سایر اعیاد مستحب است.

این دعا را نیز می‌توانید با مراجعه به آدرس زیر قرائت کنید:

<http://makarem.ir/websites/farsi/prayer/?gid=132>

5- قربانی کردن در این روز برای همه مستحب مؤکد است و بسیار سفارش شده است، تا آن جا که برخی از علما آن را بر کسانی که توانایی دارند واجب دانسته‌اند و مستحب است بعد از نماز عید، کمی از گوشت آن بخورد.

و نیز مستحب است هنگام قربانی این دعا را که از امام صادق(ع) نقل شده است بخواند:

وَجْهَتْ وَجْهِي لِلَّذِي فَطَرَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ، حَتِيفًا مُسْلِمًا وَ

من روی خود را به سوی کسی کردم که آسمان‌ها و زمین را آفریده

ما أَنَا مِنَ الْمُشْرِكِينَ، إِنَّ صَلَاتِي وَ تَسْكِي وَ مَحْيَايَ وَ مَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ

من در ایمان خود خالصم و از مشرکان نیستم. نماز و قربانی و زندگی و مرگم برای خداوندی است که پروردگار

العالمين، لَا شَرِيكَ لَهُ، وَ بِذَلِكَ أُمِرْتُ وَ أَنَا مِنَ الْمُسْلِمِينَ.

جهانیان است. شریکی برای او نیست. من به این برنامه مأمور شدم و از مسلمانانم.

اللَّهُمَّ مِنْكَ وَلَكَ، بِسْمِ اللَّهِ وَاللَّهُ أَكْبَرُ. اللَّهُمَّ تَقَبَّلْ مِنِّي.

خدایا از تو و برای توست. به نام خدا و خداوند بزرگتر است. خدایا از من قبول فرما.

(البته اگر به نیت چند نفر قربانی مستحب انجام شود، بگوید: اللَّهُمَّ تَقَبَّلْ مِنَّا)

بسیار مناسب است افراد توانگر، در این روز قربانی نمایند و اکثر آن را به فقرا و نیازمندان انفاق کنند و به همسایگان و آشنایان نیز بدهند.

در روایتی است که امام صادق(ع) فرمود:

امام علی بن الحسین و امام باقر(علیهم السلام) گوشت قربانی را سه قسمت می‌کردند؛ یک قسمت آن را به همسایگان می‌دادند و یک قسمت آن را به نیازمندان و قسمت سوم را برای اهل خانه نگه می‌داشتند.

6- تکبیرات مشهور زیر را بگوید؛ برای کسانی که در این ایّام توفیق حضور در مراسم حج و صحرای «منّا را دارند، بعد از 15 نماز این تکبیرها را می‌خوانند؛ از نماز ظهر روز عید، شروع کرده تا نماز صبح روز سیزدهم؛ ولی کسانی که در آن جا نیستند، بعد از 10 نماز آنها را می‌خوانند، از نماز ظهر روز عید آغاز نموده، تا نماز صبح روز دوازدهم، و آن تکبیرها مطابق روایت کتاب شریف «کافی» چنین است:

اللهُ أَكْبَرُ، اللهُ أَكْبَرُ، لا إِلَهَ إِلاَّ اللهُ وَ اللهُ أَكْبَرُ، اللهُ أَكْبَرُ، وَ لِلّهِ الْحَمْدُ، اللهُ أَكْبَرُ عَلَى مَا هَدَانَا؛

خدا بزرگتر از توصیف است معبودی جز خدا نیست و خدا بزرگتر است و ستایش خاص خداست خدا بزرگتر است بر آنچه ما را راهنمایی کرد

اللهُ أَكْبَرُ عَلَى مَا رَزَقْنَا مِنْ بَهِيمَةِ الْإِنْعَامِ؛ وَ الْحَمْدُ لِلّهِ عَلَى مَا أَلَّانَا.

خدا بزرگتر است بر آنچه روزیمان کرد از چهار پایان انعام (شتر و گاو و گوسفند) و ستایش خاص خداست برای آن که آزمود ما را.

حداقل این تکبیرها را بعد از نماز در این ایّام، یکبار بگوید ولی اگر تکرار نماید، بهتر است و حتی اگر بعد از نوافل نیز بگوید خوب است.